

MATEMATIČNE NOVICE

Peter Šemrl ponovno predsednik društva International Linear Algebra Society

Prof. dr. Peter Šemrl je bil ponovno izvoljen za predsednika Mednarodnega društva za linearno algebro (ILAS). Njegov drugi mandat se je začel 1. marca 2017 in bo trajal tri leta.

Zasluzki velikih založnikov znanstvene literature

Davkoplačevalci dvakrat plačajo za znanstvene rezultate: najprej za raziskave in plače raziskovalcev, nato še za dostop do teh rezultatov. Večji del objav je namreč še zmeraj v revijah, ki jih univerze in znanstveni inštituti lahko dobijo le za mastne naročnine.

Švicarski informatik Christian Gutknecht je delal v dveh univerzitetnih knjižnicah. Trenutno je na Swiss National Science Foundation. V septembru 2014 je vplačal 5350 EUR za 300 delnic nizozemske založbe Elsevier. V slabih 14 mesecih je vrednost te investicije zrasla na 7311 EUR. Vplačilo pa mu je omogočilo tudi vpogled v poslovne rezultate Elsevierja. Kot je povedal avtorju radijske oddaje o znanosti [1], znašajo letni dobički do 40 odstotkov, in to konstantno leto za letom. Ko je pisno prosil švicarske univerze, naj mu sporočijo, koliko plačajo za naročnine na znanstvene revije, je dobil podatke le od ene univerze z italijanskega govornega območja. Vse druge ustanove so mu sporočile, da podatkov zaradi klavzul o tajnosti v pogodbah z založniki ne morejo posredovati. Potem se je sklical na odprtost bilanc javnih ustanov in zvedel, da je vodilna univerza ETH samo za naročnine na revije založb Elsevier, Wiley in Springer v letu 2014 dala 7 milijonov CHF. V letu 2015 so švicarske visokošolske ustanove za naročnine dale 70 milijonov CHF.

Vse nizozemske univerze so v letu 2015 združile napore. Izposlovale so boljše pogoje z založbama Wiley in Springer in (s težavo) tudi z domačim Elsevierjem. Tako bo določen delež člankov nizozemskih avtorjev prosto dostopen, ne da bi to prinašalo dodatne stroške.

LITERATURA

- [1] P. Biber, *Geldesel Wissenschaftsverlag, SRF Wissenschaftsmagazin*, dostopno na: www.srf.ch/sendungen/wissenschaftsmagazin/ian-crozier-ebola-arzt-und-ebola-ueberlebender-2, ogled: 24. 5. 2017.

Peter Legiša